

Numerul 8. Oradea-mare 23 februarie (7 mart.) 1897. Anul XXXIII.

Ese duminica. Abonament pe an 8 fl., pe 1/2 de an 4 fl., pe trei luni 2 fl. Pentru România pe an 20 lei.

Lăptêresa.

(Fine.)

Te recură doi ani de la moartea mamei lăptêresei. Nu fără grije și durere observasem în timpul din urmă o schimbare defavorabilă în sănătatea ei; la întrebările și insistările mele de a-mi spune ce are, îmi răspundea că nimic fizic. Cu asta me înșelă. Eu nu știam că durerile morale de cari părea din zi

în zi mă înșelă, și adrun-
cinase atât de mult înfrun-
tea, încât me așteptam să
de curând la o isbucnire fa-
tală.

Într-o zi venind cu lapte,
o găsi și mai schimbată ca
de obicei. Negăsindu-ne sin-
gure în bucătărie, o însoții
la plecare până la poartă,
unde o rugai din toate pu-
terile mele să-mi spue ce
are, de oare ce ved bine,
că este bolnavă.

— Boala mea, — țise ea,
— nu e decât urmarea ul-
timei speranțe, stinsă ați
aproape de tot, ca să nu
dic de tot...

„În curând îți voi pute
spune istoricul meu; sfârși-
tul lui înse, cine știe, de
va fi, cum speram încă la
moartea mamei.

„Ați sunt mulțumită, că
ea nu mai există, cel puțin
mama a avut mângăierea
a lua cu sine din lumea

asta, plină cu fiere, speranța și promisiunea mea, d'a
regăsi pe acela ce căutam de mari de ani. Eu nu voi
pute lua nici asta mângăere.

Vocea i se stinse și nu mai putu pronunța un
cuvânt. O rugai să tacă.

— La ce bun — țise ea.

Voi să merg cu dânsa; se opuse din puteri,
îmi promise înse că a doua zi îmi va da voe s'o în-
soșesc și atunci acasă la dânsa va începe să-mi pove-
tească istoria ei.

GEORGIE I REGELE GRECIEI.

Noaptea fu pentru mine
ingrozitoare.

Fiori de moarte îmi tre-
ceau prin tot corpul, când
me gândiam la destăinuirile,
ce eră să aud a doua zi.

Așteptam revêrsatul zori-
lor cu frică și totuș cu o
nerăbdare, cum poate nu aș-
teptasem nimic pe lumea
asta.

În fine începù să se crape
de ziua.

Groaza me cupinse atunci
și mai amar.

Un ce-mi spunea, că to-
tul e târziu...

Me sculai, ca nici odată,
fără să mai aștept resărîrea
soarelui.

Me îmbrăcai repede și ca
să-mi mai treacă din timp,
me scobori în grădină, —
eră tocmai luna lui maiu,
îmi îndreptai pașii în apro-

pierea porții, ca să pot vedea pe lăptereasă, înainte d'a intra în curte.

Aveam de așteptat mult; ea venia de obicei la opt ore și acum era d'abia cinci... Trei ore de așteptare!... Nu le puteam petrece numai plimbându-mă în grădină... Suferiam atât de mult!...

Me dusei spre grajd; strigai pe rânduș, îi spusei, să-mi scoată calul meu de călărit, să-i pue șeoa și să mi-l aducă. Se uită mirat la mine. Ordinul ce-i dam, nu-l mai primise nici odată la o asemenea oră. Nu me gândisem la asta.

Încălecai și pornii; îmi îndreptai calea spre bariera știută, în speranța de a întelni pe lăptereasă mai curând.

După ce me învârtii încoace și încolo, trecuse d'abia un cias de când plecasem de acasă, me gândii că fapta mea era o nebunie, de oarece nu puteam lipsi trei ore fără șcirea părinților mei. Me hotării să me întorc. O și făcui.

Intrai în grădină, me uitai în dreapta și în stânga; apoi me sulii în camera mea. Mai aveam încă mult de așteptat!

În fine se auzi sunând opt ore.

Dar vai, durere!... Lăptereasa nu apărui!...

Neliniștea mea devenia din ce în ce mai mare, o împărtășii mamei.

Eu aveam încă mamă!... și ea șcicia atât de bine să te liniștească.

Noue ore! și nimic... Apoi zece! și tot nimic!...

Uimirea mea nu mai avea margini.

Pe fața mamei se ivia din ce în ce spaima... Ne hotărîm să plecăm la dânsa.

Dar cum? Drumul era foarte incurcat și nu eram destul de sigură de el.

Plecarăm cu toate astea, fără să mai pierdem timp.

Până la un loc merserăm bine, cel puțin așa credeam eu, apoi la o încrucișare de drumuri, ne mai știind pe unde s'o luăm, rătăcirăm.

Merserăm astfel mai multe ore, în sfârșit cu multă greutate aflarăm drumul cel bun și nu peste mult ajunserăm la lăptereasa noastră.

Ușa era închisă; din norocire nu cu cheia. Băturăm odată, nici un răspuns!... a doua bătae... aceeaș tăcere!... Fără a mai aștepta, deschiserăm ușa. Groaza morții nu poate fi mai mare ca aceea ce ne cuprinsese la cele ce vedurăm. Lăptereasa zăcea întinsă pe pământ, scaldată cu totul în sânge și din frumosa-i gură eșiau și acum noi torente.

O apucarăm de mână, îi era caldă; pulsul bătea încă, înse foarte slab...

Ne uitaram în toate părțile, să vedem de nu găsim ceva, care să ne indice, fie cât de slab, cauza acestei situațiuni triste.

Deocamdată nu găsirăm nimic.

Ridicarăm cum puturăm pe bolnavă, ducând-o în odă; o aședarăm în pat și ne silirăm a o aduce la cunoștință.

Puteam foarte greu spera la vre-un ajutor; satul era departe; orașul, de unde puteam aduce un doctor, și mai departe.

Starea ei era desperată...

Ești afară să cauți apă, piciorul meu se lovi de o hârtie, care fășind, îmi atrase atențiunea. O ridicai fără a o citi și o pusei pe masă. Me întorsei în odă cu o cană cu apă.

Prin ajutorul apei potolirăm sângele.

Bolnava deschise ochii, dar vai!... Acei ochi,

cari odată ar fi putut fermeca o lume, erau acum acoperiți de vâul morții! Cu toate astea ne recunosc. Pentru un moment se ivi în ei o rază de lumină, care trebuia înse să se stingă în curând pentru totdeauna.

— Trebuie să grăbesc... Moartea me învecă!... Nu aș voi să mor înainte de a ve pute spune ce m'a făcut să trec stăta timp de lăptereasă... dîse murinda.

Se ivi iară puțin sânge. Îi propuserăm să trimitem după doctor. Se opuse din ultimele-i puteri. După câteva minute reîncepă:

— Am îmbrăcat haina de lăptereasă în speranța de a pute găsi pe ultimul membru al familiei noastre. Acela mi-e frate...

„Pin evenimente politice ne-a fost răpit încă din leagăn...

„În acea noapte fatală s'a dat și foc palatului nostru, aprinzându-l din aripa unde dormia tatăl meu...

Un nou val de sânge îi curmă vorbele.

— El a ars fără să șcie că copilul lui dispăruse... Cu acești doi se stingeau ultimii membri ai familiei, cari aveau drept la tronul remas vacant prin moartea moșului meu...

„Ah! moartea îmi curmă vorba!...

„Aș ave atâtea de spus!...

„Ați, printr'o scrisoare mi s'a țăiat și ultima speranță d'a mai regăsi pe cel căutat...

Ea se învecă din nou.

— La astă șcire... cădui fără cunoștință.

Cuvinte de mângăere nu mai erau de dis; tăcurăm dar.

— Mor!... strigă ea...

— Nu ai nici o dorință? o întrebai eu.

— Da!... La gât port o medalie; doresc să fiu îngropată cu dânsa, fără să se șcie că am purtat-o. La ce e bun aflarea numelui meu?...

„Cadavrul meu să se pue alături de al mamei!...

„Patria mea!... ah! patria mea! pe care n'o voi mai revedea-o nici odată, e prea departe!...

La aceste cuvinte scoase un strigăt sfâșietor. Se oprî din nou, apoi reîncepă:

— Corpul meu să fie pus în căruța în care mi-am dus de ani laptele; măgarul să o tragă, săracul măgarul meu și biata mea vacă să meargă după mine până la mormânt!...

„Iată tot ce mi-a remas!...

„Ah! cine va mai îngriji de dânsii de aici înainte!...

— Eu, înse nu vei muri.

De-odată fu cuprinsă de spasmele morții. Printr'o ultimă sforțare scoase un răcnet înflorător și cu o voce destul de tare dîse:

— Nu voesc să mor până nu voi termina istorisirea, — și voi să se ridice...

Moartea, care nu așteaptă, veni tocmai în acel moment, de îi închise pentru eternitate gura care nu avea să mai tradeze pe pricinuitoarii nenorocirii acestei familii ilustre, stinsă pentru veci...

*

Înmormântarea se petrecu după voința sêrmanei mele lăptereșe...

Vaca și măgarul fure duși la noi, după ce mai întei își împliniseră amândoi datoria de tovarăși adevărați.

Br...

A...

Bradul.

*Pe gânduri cad și ploaia cade
In picuri mari;
Privesc la brad cum vântu-i bate
Cetine rari.*

*In umbra lui, pe prag la uze
M'am încercat
Ou tremurânde piciorușe
La 'nteuul stat.*

*Și ne-a umbrît, sub a lui ramuri,
Pe amîndoi,
Cînd ne-am iubit; el eră tîner,
Tîneri și noi.*

*Pe gânduri cad și ploaia cade
In picuri mari,
Privind la brad, cum vîntu-i bate
Cetine rari.*

MARIA CUNȚANU.

Cale grea.

Noapte fioroasă! . . .
Norii cei grei și razele ceie din urmă ale soarelui prevestesc o noapte tristă, o noapte fioroasă! . . .
Intunerecul e mare. Prin norii cei grei acum fulgerul taie brazde necontenit, ploaia se varsă de par că se prăpădește pămîntul. Codrii seculari se frămîntă cu putere în vijelie; mii de glasuri înfloritoare despică aerul. Și în aceasta privește tristă te trezești numai cu o detunătură la ce se cutremură tot pămîntul . . .

Natura toată par că s'a resculat!

La lumina fulgerilor cari brăzdează norii de-alungul și de-a latul, se zărește o ființă misterioasă înaintînd repede pe o potecă. E un ostaș! El merge cu iuțala fulgerului. Fenomenele naturii nu-l împedecă, ci mai mult se oțelește!

E de mult noapte și natura e tot tulburată; iar dînsul merge înainte, căci sufletul lui este pîtruns de-un dor și de-o jale adîncă! . . .

Prin întunerecul cel mare se zărește licărind o lumină. E lumina de la Moara Corbului!

Ostașul nostru de la prima vedere ține țintă spre aceasta lumină. În urmă după o noapte atât de fioroasă e obosit; se gîndește la puțină odihnă, mai ales dacă vede că natura nu se mai liniștește.

Peste vr'o oră dînsul e la Moara Corbului și o ciocnătură se aude în fereastră.

— Cine bate? — s'aude o voce aproape stînsă de lângă vatră.

— Un biet drumar! — resună o voce cam aspră de afară — și ușa morii se deschide. Un flăcău chipeș și viteaz se arată la licărirea slabă a focului din vatră.

— Să-mi dați puțin sălaş — ȳice tinerul și viteazul flăcău la intrare cu glas rugător, și primit fiind în găzduire, s'așează pe un scaun, drept în fața vetrii — și lumina cea slabă îi dă flăcăului nostru un chip purpurîu, un chip încîntător . . . un chip în care este intrupat chipul fiului maicei de lângă vatră și

care perise la oaste . . . și de care rămăsese ea și frumoasa lui Zamfiră, pe care o iubise cu atîta foc și cărei i jurase credință pînă la moarte . . . În momentul acesta bătrîna scapă fusul din mîna. Mintea ei zboară la timpuri mai fericite. Oțtează greu . . . Ea credea că s'a reîntors din mormînt. Se duce și-l îmbrățișează cu atîta foc — el o privește lung și mii de gânduri în inima lor se deșteaptă!

E miezul nopții! . . .

Natura se mai liniștește. Fulgerile și trăsnetele mai înceată și pe cer se mai arată odată cîte o stea licărind. Ploaia înse tot cade mereu. Din Moara Corbului eroul nostru grăbește pe vale în sus, căci sufletul lui este pîtruns de-un dor și de-o jale adîncă! . .

Prin ivitul zorilor eroul nostru e la hotarul satului celui mai apropiat de lângă Moara Corbului.

După o noapte atât de fioroasă, satul are o privește destul de tristă. Din depărtare s'aude sunetul melancolie al clopotului din biserica de pe deal.

E trist sunetul acestui clopot cu deosebire pentru el, pe-acărui mamă o chiamă în mormînt!

În sat abia se zărește o lumină. E lumina ce arde pe sicriul maicii lui! El știe bine ce e acasă, dar trece înainte cu iuțala fulgerului, s'ajungă să-i dea cel puțin sîrutarea cea de pe urmă!

IOSIF STANCA.

Caracterul femeilor. O profeție veche astronomică spune caracterul femeilor, cari se nasc în diferitele luni ale anului, și anume:

1. Dacă o fată se naște în ianuarie, se ȳice că va fi de natură melancolică, menageră bună, va avé inimă bună și va iubi îmbrăcămîntea pompoasă.

2. Dacă se naște în februarie, va fi soție drăgălașă, mamă delicată și îi va plăce să umble totdeauna curată.

3. Femeia care se naște în martie, va fi o femeie guralivă, care ori cînd se coartă bucuros și îi place să-și pieptene pîrul cu îngrigire.

4. Care se naște în aprilie, va fi nestatornică și nu prea inteligentă, compătimitoare și îi va plăce să aibă bucate bune pe masă.

5. Care se naște în maiu, va fi frumoasă, drăgălașă și îi va plăce un costum simplu și ales.

6. Care se naște în iunie, va fi arogantă, va voi să se mărite de timpuriu, va avé natură ușuratică și îi va plăce să se îmbrace cochet.

7. Care se va naște în iulie, va fi frumoasă, dar arțagoasă, și va purtă cu plăcere vestmînte deschise.

8. Care se va naște în august, va fi frumoasă și practică, va avé noroc la măritat și îi va plăce să se îmbrace după modă.

9. Care se naște în septembrie, va fi plăcută, afabilă și de aceea va fi iubită pretutindenea și îi va plăce să se îmbrace tot după modă.

10. Care se naște în octombrie, va fi foarte frumoasă și cochetă.

11. Care se naște în noiembrie, va fi de natură nobilă, darnică, blîndă și îi va plăce să se îmbrace cu haine simple.

12. În fine, care se naște în decembrie, va fi de o statură frumoasă, curiosă, ceva extravagantă, și îi va plăce să fie totdeauna gătită.

Așa ȳiceau astronomii vechi; lăsăm dar pe seama lor toată respunderea acestor preȳiceri . . . astronomice,

Poesii de H. Heine.

1.

Pe obrăjorii-ți vara
Se joacă acum ușoară,
Iar iarna cea geroasă
Îți zace 'n inimioară.

Dar s'o schimbă aceasta,
Me crede, draga mea:
In piept îți va fi vară
Și iarna 'n fața ta!

2.

M'au năcăjit atâția
Și m'au umplut de chin;
Vre-o câțiva din iubire,
Iar alți cu ura 'n sin.

Mi-au otrăvit mâncarea
Și 'n ap' au pus venin,
Vre-o câțiva din iubire,
Iar alți cu ura 'n sin.

Dar Ea care mai tare
Ca toți m'a chinuit,
Ea nici nu me urtise,
Dar nici nu m'a iubit!

3.

Aș vré ca durerile-mi toate
Să fie un singur cuvânt,
Pe-acesta l-aș pune pe zefir
Să-l ducă pe aripi de vânt.

Să-l ducă la tine iubit
Cuvântul cel fără de noroc,
Să-ți sune mereu în ureche
In ori și ce vreme și loc!

De câte ori tu spre odihnă
Pleocapele lui le-ai închis,
S'apară atunci cuvântul,
Iovarăș să-ți fie în vis!

4.

Și când m'am plâns cătră voi odat,
Ați dat din umeri și ați căseat;
Dar când plânsoarea-mi în stihuri am spus,
Elogii și laude cu toții mi-ați adus.

5.

Pe groapă-mi un leu singuratic crește,
Prin frunzele-i pasări și vântul doinește;
Sub el stau singuri pe dealma nverșită
Morarul cel tiner cu draga-i iubită.

Și vântul doinește-așă lin, fioros,
Și pasărea cântă așă trist și frumos,
Și tac și amantii privind în pustiu
Și plâng, dar de ce, ei înșiși nu știu!

Traduse de :

SEX. TIL.

Doue lacrimi.

— Din grecește. —

Era o seară de iarnă; crivețul vuiă sălbatic și când încetă cu vuetul, fulgii de zăpadă picau neîncetat. A fost o noapte groaznică; credeai că lumea se prăpădește.

Și noi amândoi ședeam lângă foc, plâmuind vise de fericire și dând viață viselor noastre prin cele mai plăcute vorbe. Într'un astfel de moment mi s'a rostogolit din ochi o lacrimă. S'a ascuns și ea atunci capul, căci și ochii ei erau năpădiți de aceeaș scumpă lacrimă a fericirii și a dorului necunoscut... Mi-am luat adio de la cunoscuta mea și am plecat.

Pe drum inima-mi eră plină de amor și de fericire, când de-odată împreună cu vuetul crivețului aud o voce tremurătoare; ved o femeie ședând pe pragul unei ușe cu doi copii lângă densa.

Sărmanii!... Se strungeau amândoi în brațele mamei lor ca să se încălzească.

Nu este egoistă bucuria iubirii; acela care o simte în inimă, voește să o răspândească asupra lumii întregi și compătimizește pe acei, cari suferă de dureri.

Am întrebat pe femeie :

— De ce stai aci în frigul acesta?

— Ne-au lăpădat din odaie, a răspuns.

— Ne este foame, au țipat copiii.

Le-am dat ceva și m'am dus intristat. Me gândiam la nenorocirea lor, și o lacrimă de milă a luncat din ochii mei.

M'am dus acasă și am dormit. În somn am visat. Mi s'a părut că ședeam lângă masă ca să scriu dragei mele... Pe hârtie erau aruncate ca doue diamante acele doue lacrimi ce le aveam în aceeaș seară, lacrima iubirei și lacrima milei. De-odată mi s'a părut că în tăcerea nopții s'a aușit din cer o armonie dumnezeiască. Mi-am întors capul și ce să ved; un ânger! Frumuseța m'a făcut să ingenuchez înaintea lui. Ah! ce putere are frumuseța... Ângerul s'a aplecat pe hârtie și a luat una din lacrimile mele, lacrima iubirei. A privit-o și a pus-o iarăș pe hârtie. Ce minune! Lacrima iubirei a devenit o floare inimitabilă. Iară s'a aplecat ângerul și a luat lacrima cealaltă, lacrima milei. După ce-o privi, luându-o cu sine, s'a făcut nevădit. Eram foarte curios de ce me lăsase și me uitam după el să ved unde s'a dus. Ângerul se suise deja în cer ținând în mână lacrima.

Când ajunsese în cer, o armonie divină s'a aușit iară și ângerul puse lacrima lângă stele. S'a făcut și densa o stea cu raze și cu lumină strălucitoare.

Lacrima iubirei s'a făcut floare și floarea s'a veștejit. Iar lacrima milei s'a făcut stea și steaua lucește nemuritoare.

Budapeșta.

MARIOARA G. MURNU.

CURA KNEIP IARNA.

Poesii.

I

*Privești cum floare după floare
Din ramuri cade la pământ;
Privești măhnită, dar zădarnic,
Așă trec toate ca un cânt.*

*Ș-acestea flori din pom picate
Destul nu-i că t-au podobit?
Dorințe, iluziuni sfărmate
Pe tine nu te-au fericit? . . .*

II

*De când mi-ai spus cu vocea-ți dulce
Că me iubești, sunt fericit;
Tot ce-am sperat, dorit în lume,
În ochii tei eu am găsit.*

*Și 'n sus la cerul sfânt și mândru
De fericire-aș fi sburât. —
De nu de-atuncia cerul însuș
În inima-mi s'ar fi lăsat.*

III

*În a braților răcoare
Lângă râul clar curat,
Sărutându-me ferbinte
Dragostele ca mi-a jurat.*

*Fete, copilași cu turma,
Trec pe-acolo ați cântând;
Mie inima-mi se rupe.
Aud valca murmurând.*

TRAIAN.

O dsoară răpită de un vultur. Faptul s'a întâmplat în Lusiana, unul din cele 38 de state ale confederațiunii americane, numită Republica Statelor-Unite.

O tineră domnișoară din orașul Houghton, care pentru frumuseța ei extraordinară căpătase în localitate prorecla de „Frumoasa din Houghton“, făcând o excursie la Shreveport, nu putu să reziste ispitei de a cumpăra o frumoasă pălărie pe care o vedu expusă în galantarul unei modiste.

Pălăria în chestiune, confecționată după ultima modă, eră garnisită cu o pasere cu pene aurite.

A doua zi „frumoasa din Houghton“ voi să paradeze cu noua pălărie arătând-o unei prietene care locuia într'un sat din împrejurimea orașului.

Când tinera fată eși din oraș, zări plutind în aer un vultur american uriaș. Deși paserea răpitoare o urmăria cu stăruință, fata nu se îngriji de loc. Dar după câțva timp când se află pe drumul de țară pustiu de lume, tinera fată păși o spaimă grozavă simțindu-se ridicată de panglicile pălăriei în aer.

Vulturul care o urmăria, se prăvălise asupra ei și apucase în cioc paserea ce garnisise pălăria fetei.

Greutatea corpului „frumoasei din Houghton“ făcu să se rupe panglicile pălăriei și fata cădu din aer jos, în mijlocul drumului, din fericire nevătămată, iar vulturul se ridică în văzduh ținând pălăria răpită în ghiare.

Despre magnetismul vital.

(Fragment din opul » Puterea credinței « încă în manuscris.)

(Fine.)

Apoi tot la locul citat ne spune doctorul Benedikt, cumcă facultatea întreagă a doctorilor de medicină este cu atâta mai puțin competente de a judecă această aparință; el declară apriat, cumcă competenți sânt numai oamenii de specialitate. În urmă la pag. 83. constatează doctorul Benedikt cumcă magnetismul vital nu se poate reduce la activitatea imaginațiunii.

A. Eulenber, profesor din Greipwald tot în „Wiener-Klinik“ broș. 3. 1880 tractând despre Galvano-ipnotism pag. 102 cu privință la „flexibilitas cerea“ acest estraordinar fenomen al trupului omenesc, provocând pe renumitul Claude Bernhard, constatază: „cumcă doctorii de medicină vor trebui să înceapă cu fiziologia nervilor de la început.“ Va să dică: cumcă doctorii de medicină au știut și știu încă foarte puțin în privința diferitelor procese fiziologico-psichologice, sau a boalelor nervoase.

Producțiunile magnetice ale lui Hansen în Viena la începutul anului 1880 sânt întemeiate pe fiziologia-psihologică și se adeverește și din critica jurnalistică de pe acel timp. (Veți despre acesta „Neues Wiener Tagblatt“ nr. 35 din 1880.) După magnetisorul danez Hansen, a venit magnetisorul belgian Donato la Viena la anul 1881 și a ținut producțiuni magnetice și mai surprindătoare, despre cari producțiuni s'a criticat tot în „Neues Wiener Tagblatt“ nr. 82—83 din 1881. Dar nu trebuie să ne mirăm despre acești magnetisori de profesiune, cari în fața adunării de 600 de membri a naturalistilor și a medicilor din Danzig în luna lui septembrie 1880, dic în fața acestui colegiu critic, în fața acestui tribunal nepreocupat, a demonstrat renumitul Grütznier din Breslau, cu o mulțime de experimente magnetice în înțelesul producțiunilor magnetice a lui Hansen, arătând că aceste producțiuni nu sânt ceva supranatural, ci că sânt întemeiate în știință și formează un proces fiziologic-psihologic.

Dr. Theodor Stein, tratând despre magnetismul vital în „Über Land und Meer“ fascioara 14 din 1880 pag. 554: arată în icoane tipărite: cumcă nu numai oamenii, ci și animalele pot deveni magnetisate astfel încât li se răpesc simțirile și voia, și prin aceasta demonștră el că producțiunile magnetice ale lui Hansen sânt întemeiate pe științele naturale. Di Stein a magnetisat un cocoș, un porumb, un brebete, o broască și patru raci, cari în pozițiunile miraculoase în care le-a pus, trebuie să remăie până ce le deșteaptă densusul singur. Prin aceasta procedură a lui Stein, se adeverește cumcă magnetismul vital nu se cuprinde singur în imaginațiunea omului, ci că el este, deocamdată dis, un fluid nerval organic straplantat prin om, asupra altui om, sau asupra animalelor, prin care se produc fenomenele respective. Di Stein la capătul tratatului seu dică: „Așă numita influință magnetică este deci desbrăcată de învălătura sa tainică, și redusă la proceduri naturale în viața nervală a omului și a animalelor“. Di Stein dică mai departe în tratatul seu: cumcă acei oameni cari declară fenomenele magnetismului vital numai de înșelăciune, sânt numai oameni de toată diua, cari nici nu învață nimic, nici nu uită nimic. El face apoi atent la descoperirile cele mai nouă a te-

lefonului, a microfonului, a fonografului, a signofonului etc. . . spre a pute pricepe ce mari secrete se descoper în natură. Iară Heyenhaur filosoful german (la Daumer: Geisterreich, Dresden 1867 pag. 325) dice: „Cine în ziua de astăzi se indoiește de faptele magnetismului vital și de vederea luminată, acela trebuie să fie numit nu necredător, ci neștiutor“.

Cumcă magnetismul vital nu e nici o înșelăciune, se poate dovedi prin următoarele fapte: E un fapt deja de mult cunoscut, că în lumea animalelor, acestea pot fi reținute pe loc, sau înlemnrite, fermecate sau vrăjite, adică cu un cuvânt „magnetisate“ și anume: pașeri prin șerpi, insecte prin șopârle și pești, animale prin oameni și viceversa, și în fine oameni prin oameni, d. e. crescătorii de vite din America o știu de mult că vacile sînt în stare să magnetizeze sau modern dis, să ipnotizeze viștii lor, cari pică apoi în un somn magnetic pentru mai multe ore; și ori ce trezire e zadarnică. Cum înse a dat vaca de la sine un muget, un ton cât de slab, sau l-a atins numai amiro-sindu-l, se trezește viștelul pe loc.

Exemplele prin care copii, femeii și bărbații debili au fost supuși farmecului respective magnetismului produs prin animale, sînt atât de dese, și observate de martori atât de plini de încredere, încât numai un scepticism încarnat poate încă mai dubită în ele. Și viceversa, sînt exemple, unde animalele sălbatice, sau și animalele domestice, devenite infuriate, poi fi ținute de niște oameni (îmblânziți de fiare sălbatice) prin puterea forții lor magnetice în un fel de înțepenire. Pentru aceasta devine și acest fact de tot clar, de ce e adese atât de periculos dacă doarme la un loc un sănatos cu un bolnav, cel forte cu cel debil, un bătrân cu un tiner, un magnetis pozitiv dispus cu un negativ dispus.

Semnul în templu la păgâni, care s'a fost întreprins atât de des spre vindecarea celor bolnavi, n'a fost nimic alta, decât o procedură prin care junii bărbați și femeii erau transpuși în un somn magnetic, în care somn (ipnosă) puteau ei cunoaște boalele, a afla remediul vindecării și a vedé în viitor, adică a procei (visionari.) Mulți au întrebunțat această putere magnetică (mai ales preoții feluritelor popoare antice d. e. în India Media, în Egipt, în Grecia, prin așa numitele adunări secrete) de un remediu secret, fie spre a amăgi, sau spre a-ș face un nume, sau spre a-ș agonisi bani și averi, escludând cu totul pe poporul de rând (cărui nu-i eră nici odată permis ca să fie vrsași în misteriele preoților) de la cunoștința aceasta. Italianul Cagliostro a fost în secolul trecut cunoscut de un atare tanmaturg.

Secolului nostru, care ne-a făcut mai mult cunoscut cu vaporul, cu electricitatea, este de a se mulțăm, că legile magnetice au fost cercetate mai deaproape de mai mulți bărbați ca Messmer, Delenze, Puysegur, Pétetin, Richet, Chavcot, James Braid, Cuvillers, de Jussien etc. . .

De Jussien, comisar regesc, esmis de regele Franței în 5 aprilie 1784, spre a cercetă în ce constă magnetismul vital, constatază în raportul seu, cap 5, însemnate fapte, adică fenomene magnetice, cari nici decum nu pot fi dependinte de imaginațiune.

Această experiență a lui De Jussien merită a fi cetită de ori și cine, care face pretensiune în zilele noastre a trece de om cult, mai vortos când vedem în timpul nu cum se înieptă unii profesori de pe la universități a vorbi și a judecă despre magnetismul vital și

nu știu nici atâta cât au știut Eckartshausen și De Jussien înainte de 100 de ani.

Descoperirea puterii odului prin contele Reichenbach „der sensitive Mensch und sein Verhalten zum Od“ 1854, apoi „die odichs Briefe“ 1856, prin care se pot cunoaște oamenii sensitivi cari au facultatea pentru experimente magnetice, ne-au adus în adevărata judecătă a magnetismului vital cu vr'o câțiva pași mai aproape. Medicii deja de lung timp cunosc aparițiuni de acelea: precum un somn ce durează săptămâni ba chiar luni întregi împreunat cu catalepsie, sau o stare de un somn treaz (de letargie) în care cutarele vede lucruri și aude vorbindu-se, ceea ce în o stare normală nu e cu puțință. Medicii școalei materialistice o numesc încă și astăzi această apariņă catalepsie și somnambulism și îi ținau pe atari oameni de foarte sensitivi și bolnavi. Dară că această apariņă ar avé ceva de a face cu magnetismul vital, aceasta nu-i plesni niměnui în mintea acestor medici cari totuș se țin de învățați, fiind că ei n'au nici o idee, sau numai o idee falsă despre ceea ce este magnetismul vital.

Medicii din secolul trecut și din începutul secolului nostru șcieau ce-i drept mai puțin a tăia în carne vie, și a-l eliberă pe un om de un picior sau de o mână sau chiar și de viață, dar credeau macar în aparițiuni bilocatorice, în visiuni, în estase-nervale, în existența și în manifestarea sufletelor celor morți etc. . . cari toate aceste sînt negate de școala materialistică de astăzi, și declarate de niște lucruri de fleac. Un spirit ca o putere independentă magic operatoare nu există pentru domniilor. Oare ce poate fi aceasta că unii oratori, politiciani, generari, un artist în musică, își exprimă asupra altuia o atare putere pozitivă, încât stai locului ca înțepenit și-l ascuți atât de atent? Nu e nimic alta decât puterea magnetismului (vital) pozitiv peste cel negativ, sau puterea spiritului unuia peste un altul mai puțin spiritual dezvoltat, adică care e mai mult sau de tot material.

Spiritul nostru nu se exprimă înse numai în starea noastră deșteaptă, ci mai mult încă și în somn, unde sufletul e ca și în trance (somnambulism sau somn magnetic) ceva latent, ceva independent, ceva eliberat de corpul nostru. Casurile despre visiuni, presimțiri, pređiceri adevărate, au fost în toate timpurile, sînt chiar și astăzi la fiecare familie, la unul sau la altul membru un lucru atât de regulat și de natural, încât singur Cant filosoful german și-a exprimat înainte de 100 de ani admirarea sa, eă la o apariņă atât de deasă ale acestor fapte, nu i-a picat încă nici unui învățat în minte de a cercetă după cauza și legile naturale ale acestor aparițiuni. Aceasta a făcut-o încâtva în timpul din urmă drul Carl du Prel în opurile sale foarte valoroase „die Philosophie der Mystik“ și „die Entdeckung der Seele“. Leipzig. 1894 și 1895.

Toți cercetătorii mai severi cari se ocupă mai serios prin experimente, cu această putere vitală magnetică, s'au încredințat despre existența acestei puteri naturale atât de admirabile. Dară de și există astăzi în Londra și Paris câte un „institut mesmeric“ sau „magnetopatie“ unde prin magnetisori tocmiți, se fac o mulțime de vindecări, adese chiar admirabile, totuș știința de astăzi așa numită „probată“ nu-ș dă nici o silință de a cunoaște mai deaproape această putere, și se mulțamește numai cu ceea că atribuiește aceste fapte „imaginațiunei“ și că declară aceste aparițiuni de niște aparițiuni reflexe.

Noaptea de nuntă a dsoarei Angot.

Comedie cu cântece într'un act, de *Montral* și *Blondeau*.

(Fine.)

Pomponet. Dar mi se pare c'am înnebunit ași, nu-mi e mult.

Pitou. Ține, madamo, ceteșce ravașu ista, pe care Casandra l-a trimis călicului istuia de bărbat, și-i vidé cum îi dă pe bete... (îi dă scrisoarea.)

Clereta (cetind.) Ce vîd!

Pitou (cătră *Pomponet*.) Da ce te-ai spîriet așă,

Pomponet (dându-l îndêret.) Dar mie nu-mi trebuie plodul ista!

Clereta (acelaș joc din dreapta la stînga.) Și tu creșî că asta are să treacă așă? Creșî tu că eu am să trăesc cu un om care a lăsat ploduri peste tot locul înainte de a se fi însurat?

Pomponet. Eu... ploduri!

Pitou (acelaș joc de la stînga la dreapta.) Păi se 'nțelege! și ca dovadă iată ghiughiuзу dtale, iatăți-l!

Pomponet. Dar asta e o infamie! Ve spun că nu-s eu tată trîntorului istuia... N'aveți decăt să-l între-

FERICIREA MAMEI.

puiule? nu me așteptai poate?

Pomponet. Ce poate! ba chiar nici nu-mi trăsniă prin gînd!...

Clereta (mergînd cu brațele încrucișate cătră *Pomponet*, care dă îndêret mereu, traversînd scena de la dreapta la stînga.) Dar asta-i o nelegiuire! Cum! fleac de secătură ce ești... tu nu m'ai luat pe mine de nevastă decăt numai pentru că te-a părăsit o alta!?...

Pomponet Alta!

Pitou (acelaș joc cu *Pomponet* de la stînga spre dreapta.) Păi se 'nțelege! O alta pe care ai înșelat-o! și care-ți trimete trîntorul teu, nelegiuitul! (îi dă copilul în brațe.)

bați, să ve mărturisească el ênsuș!

Pitou (prefăcîndu-se că-l alăptează.) Veți bine că acú suge, și gura plină nu poate să-ți respundă.

Clereta. Asta-i din cale-afară! am să me duc mâne să spun totul la cei 243 de tați ai mei.

Pitou. Păi se 'nțelege! Și cei 243 de bîbăcuți a matalé au să-i rupă ciolanele domnișorului... au să-l învețe minte... drept aceasta, cu sluga plecătă și multă închinăciune la dvoastre; eu me duc acasă, și ve las plodul.

Pomponet. Ce? să-l lași aici?

Pitou. Păi se 'nțelege! (îi pune copilul pe brațe.)

Pomponet (redându-l.) Dar eu nu-l primesc.

Pitou. Nu-l primești? — Atunci am să-l duc îndărăt Casandrei, ca să vie ea singură și să-ți spargă capu cu dânsul.

Pomponet (bezmetic.) Oh! oh! oh!... frumoasă noapte de nuntă!

Pitou (a parte.) Să te vedem cum ai să te descoși de-acu de-aici! (Tare.) Me duc îndărăt la Puntea-Dracului-Albastru. Cu plecaciune tinereilor!

Reprisă:

Pe Pomponet cel mic
Eu-l alăptez
Și-i numai un pitic,
Un huhurez!
Ia ve uitați ce drăguț e
Mititeluțu Pomponet!

(Ese. Pomponet foarte confuz traversează 'n lung și lat scena, ș-apoi rămâne la dreapta.)

Scena VIII.

Clereta, Pomponet.

Clereta (furioasă.) Oh! de nu m'aș oprî... mi se pare că i-aș scoate ochii!... (Strigând și mergând spre el.) Hoțule! spânzuratule!

Pomponet. Me rog, pentru ce răcnești când ț-o spun că...

Clereta (cu gesturi de precupeață.) A! crezi tu... idiotule... că eu am să știu așa, cu mâinile în sold? Când vîd că un motan ipocrit... un Chinez ca tine, vré să me buimăcească! dar drept cine me iei tu? drept o găscă?

Pomponet. Dar n'am ȃis eu așa lucru!

Clereta. Dar dă-mi macar o dovadă că plodul ăsta e al tău! Spune-o să știu și eu... tălălăule!

Pomponet. Dar dacă eu nu știu nici bechiu din câte s'a întemplat...

Clereta.

Ah! tu-mi erai un motan lins,
Ce-te credeam chiar neatins,
Și pentru care-am părăsit
Pe Ange-Pitou, ce l-am iubit!
Să fii un astfel de ștrengar,
In lumea 'ntreag' să dai pojar!
Ca pofta să-ți fie 'mpăcată,
Tu vrei cinci-ȃeci femei de-odată,
Vai, ce om nerușinat,
Ce ca un pașă-i desfrînat,
Și fără-a fi nici cum frumos,
E prost și tont și uricios!
In amor tu nu faci
Nici macar doi pitaci,
Căci ești un tălălău
Ș-un mare nătărău!

Reprisă (împreună, sfădindu-se nas la nas.)

Clereta:

In amor tu nu faci
Nici macar doi pitaci,
Că ești un tălălău
Ș-un mare nătărău.

Pomponet:

Ce fel dar tu mă faci
Că nu fac doi pitaci!
Că sînt un tălălău,
Dar am să-mi resbun eu.

Clereta. S'a mai auzit vr'odată ca înainte mea să fie preferată o țerancă, care încă-l isgonește și ea,

ca pe-un netrebnic! Du-te dar la Casandra ta!... (Aruncându-i scrisoarea.) Na! i-ați și răvașul de drum! (Mergînd spre stînga.) Căt despre mine, te oprese de a mai păși vr'odată pragul odăii mele! Adio puicușorule! (Iese la stînga.)

Scena IX.

Pomponet, apoi Pitou.

Pomponet (zdrobit cu totul, pe loc.) Postim! frumoasă noapte de nuntă!... (Merge de ia răvașul.) Ce poate să fie și in răvașul ista? (Ceteșce.) „Scumpul și dragul meu... nu ești decăt un răzvar, un dobitoț, un grobian...“ Dar răvașul ista e pentru moș Gerôme! pe acesta mi l-a și arătat el... când eram amîndoi la dubă. E scrisoarea Casandrei lui. Negreșit că Pitou il va fi găsit in vesta lui moș Gerome, și s'a închipuit cum că mi-ar fi fost adresat mie! — prostul dracului! Mergînd la stînga.) Înțeleg totul! Ha! ha! ha! Clereto! (Bate la ușe.) Cleretico drăguță!

Pitou (intrînd in costumul lui Louchard.) Domnu Pomponet! care-i acela, me rog?

Pomponet. Cum! încă cineva! Par că lumea in-treagă s'a hotărît să me viziteze in noaptea asta! Ce me vrei? cine ești dta?

Pitou. Me numesc Louchard, și precum sînt un vechiu mustereu al dtale, — vin să te vestesc că peste 5 minute vei fi arestat.

Pomponet (incremenit.) Eu? și pentru ce?

Pitou. Ca conspirator! Ești acusat că ai furnisat toate perucile blonde, cari slugiau drept semn de intrunire...

Pomponet. Eu le-am furnisat, e prea adevărat, — pentru că sînt...

Pitou. Conspirator.

Pomponet. Nu, peruchier; dar nu șcieam la ce vor fi întrebunțate.

Pitou. Mandatul de aducere e dat, și nu mai ai decăt timpul de fugit. (Merge la fereastă.)

Pomponet. Da șcii că merge abraș de tot! Ce noapte de nuntă! o Dne! ce noapte de nuntă! (Se auză trompeta.) Ce să mai fie asta?

Pitou. Sînt jandarmii cari vin să încungiure casa dtale... se apropie... Uite, îmbracă-te cu haina asta. (Se îmbracă cu fracul lui Pitou de la scena I.) Așă și acum pălăria... (li trînteșce pe cap o pălărie enormă până 'n umeri.) Cu toate acestea deghisat, ești de neunoscute!

Pomponet. Drace! de-aș cunoașce eu pe hoțul care m'a denunțat!

Pitou. Il curioșci!... e Ange Pitou.

Pomponet. A, banditul! a făcut-o asta pentru ca să poată reveni lângă Clereta.

Pitou. Nu te teme; rămân eu aici ca să pun laba pe el.

Pomponet. Minunat! Așă numai am să pot fi liniștit, dle Louchard, salvatorul onoarei mele de mire!

Pitou. Iată-i se apropie... sai iute pe fereastă!... iute... (merge la fereastă.)

Pomponet (merge spre ușa Cleretei.) Sărmana Cleretă! o las singură... fi vei spune că nu e vina mea, ș-o vei mîngăia-o, nu-i așă dle Louchard?

Pitou (împingîndu-l la fereastă.) Fii liniștit; me ingrigesc eu... sai iute! hai!

Pomponet. Căt e de bun dl Louchard! (În strînge mîna cu afecție.) Al să-mi faci o îndatorire pe care n'am s'o uit mic'odată! (Cătră public.) Așă prieten, așă

frate, mai înțeleg și eu! (Cu pasiune.) Ah! dă-mi voce să te îmbrățișez! (Îi îmbrățișează)

Pitou. Dar grăbește-te odată! sai pe fereastă! acuș va fi prea târziu!...

Pomponet. Vrei să... dar... Ce noapte de nuntă! O Dne! ce noapte de nuntă! (Sare pe fereastă. Se aude strigând: Iată un guler negru! Arestați-l! Arestați-l! Vociferări.)

Pitou (privind și cu vocea naturală.) Bravo! el m'a denunțat și el e arestat în locul meu! (Scoate peruca și haina și apare în costumul lui de Ange Pitou.)

Vocea lui Pomponet. Dar ve spun că ve greșiți! Eu n'am conspirat!

O voce. Nu se 'ncepe greșeală! urmărește-ne!

Cor de conspiratori (în culise.)

Când se conspiră, când poți ușor

Să ăci: Sânt mare conspirator,

Să ai de modă, s'ai negreșit
Perucă blondă, guler cernit!

(Corul se perde în depărtare. Pitou în timpul corului a stins luminarea și revine la fereastă.)

Pitou. A, strengarule! mi-a suflat turturica din palme... acum am să te suflu eu de sub aripioarele turturicii! — Dovada fiind înfățișată, frumușica nu-ș va călca făgăduința! (Indică cu gestul camera Cleretei. Se aud încă în depărtare ultimele versuri ale corului conspiratorilor.)

Să ai de modă, s'ai negreșit,
Perucă blondă, guler cernit!

(Cortina.)

N. A. BOGDAN

Suveniri din Praga.

II

O caracteristică de frunte a capitalei boemilor este mulțimea de biserici. Am vizitat câteva; aproape toate conțin reliquii naționale și sânt vechi. Cea mai vestită e biserica Teyn, a cărei edificare s'a început la 1350, cu o mulțime de icoane prețioase și conținând multe morminte istorice.

Vrednică de vădut mai este biserica Sf. Nicolae, o clădire imponentă, începută la 1673, cu o cupolă strălucită și cu pictură de valoare; biserica Thoma, cu claustrul augustinilor, cu doue icoane de altar de Rubens; biserica Maria Victoria cu niște catacombe interesante și cu icoane de pictori boemi; biserica garnisoanei, din 1676; ceea a domnilor cruciați și altele multe.

Universitatea e una din cele mai vechi în toată Europa. Wenzel IV a voit să reducă privilegiile numai asupra boemilor, din care cauză vr'o 5000 de studenți germani, cu profesorii lor, s'au strămutat în alte părți, cei mai mulți s'au dus la Lipsca, unde au fondat universitatea care a devenit apoi atât de renumită. De la 1882 universitatea e împărțită în doue: germană și boemă. Facultățile ei nu se află toate la oaltă, ci, ca universitățile mai mari, în mai multe clădiri deosebite. Facultatea teologică și filosofică, în Colegiul Clementin. Tot acolo e și admirabila bibliotecă, ce conține peste 170.000 de volume, în deosebi bogată în scrieri de literatură boemă, tipărită și scrisă. Facultatea juridică e instalată în Carolinum; iar facultatea de medicină și de științele naturale lângă spitalul cel mare oștesc.

Oraș mare, Praga are o mulțime de așezăminte culturale. Dintre ele amintesc Rudolfinul, un palat al artelor frumoase. Apoi galeria de tablouri a amatorilor de arte boemi, care conține mai cu samă opere moderne de Bürkel, Gail, Führich, Schirmer, Schleich, Achenbach, K. Müller, Swoboda, iar dintre artiștii vechi sânt reprezentați Carlo Dolce, van Dyck, Holbein, Ru-

bens, Cranach, Tizian etc. Colegiul Clementin, un colosal complex de clădiri, este opera Iesuiților din a doua parte a secolului al 17-lea, cu doue biserici, conținând doue facultăți și biblioteca universitară. Între toate inse cel mai imponent este Muzeul boem în piața Wenzel, pe o înălțime de unde se ofere o privire asupra orașului. Muzeul acesta e nou și făcut cu multă splendoare, o adevărată fală a boemilor. Cuprinsul e foarte prețios și represintă în deosebi arta și știința boemă; dintre toate, operele pictoriilor boemi atrag mai cu seamă luarea aminte, ceea ce arată că boemii au nu numai buni musicanți, ci și buni pictori.

Sânt interesante și palaturile aristocrației boeme, inse nu pentru frumusețea și mărimea lor, ci numai pentru rolul lor istoric. Astfel însemnăm palatul Kinsky, Schwarzenberg, Clam Gallas, Fürstenberg, Thun, Waldstein, Nostitz, etc.

Dintre statue sânt remarcabile: statua unui student din Praga, în portul din secolul al 17-lea, întru amintirea participării studenților la apărarea orașului în potruva svedienilor la 1648. Monumentul Carol, ridicat la 1848, la aniversarea a 500-a a fundării universității din Praga. Monumentul lui Radetzky, ridicat la 1858 de reuniunea artistică boemă; pentru tornarea monumentului împăratul a dăruit o mulțime de tunuri cucerite de la italieni. Tot aici trebuie să amintesc și colunna Maria, ridicată de împăratul Leopold III.

Fiind oraș vechiu, Praga are o mulțime de clădiri antice, cari îi dau o espreșiune mohorită. Dintre toate de sigur cea mai interesantă e casa magistratului, din secolul al 15-lea. În frontul din dreapta este un orologiu, unde la 12 ore ies cei doi-spre-dece apostoli, întocmai ca la catedrala din Strassburg. Durere, n'am vădut ieșirea aceasta, căci ar fi trebuit să așteptăm mult până la ora ficsată.

Împregiurimea e cât se poate de frumoasă. O mulțime de parcuri și grădini publice stau la dispoziția publicului. Musică pretotindenea; se vede că sântem în patria celor mai buni musicanți de orchestră.

În mijlocul orașului sânt foarte drăguțe insulele pe fluviul Moldova. În deosebi insula Sofia are un parc dragălaș, cu tot felul de plante exotice, cu băi și felurite localuri de petrecere.

Lângă aceasta se află o altă insulă, mai mare, la care conduc trepte în jos de la unul din picioarele podului. Tocmai cântă musica și vedeam lume multă, ne-am coborât dar și noi. Acolo lume și o escelentă

musică militară delectă publicul. Programa eră tipărită în două limbi: boemă și germană, iar între piesele concertului compozitorii boemi reprezentați prin Poduschka, Smetena, Dvorak, Kalensky.

Doritor de-a vedé și un teatru boem, ne-am dus la teatrul de operă, căci musica fiind o limbă universală, n'aveam să ntimpinăm greutăți de înțelegere. Teatrul, pe malul Moldovei, este un edificiu nou și frumos. Afșul, firește, fiind numai în boemește, n'am știut ce se joacă. Întrând în foyer, am dat de câțiva actori și i-am întrebat. „Dama de Caro” mi-au respuns densii. Dar fiind că doriām să ved o operă slavă, titlul acesta mi-a părut suspect și i-am întrebat dacă-i originală? Mi-au respuns că-i operă rusească și drept probă unul a și alergat și mi-a adus partitura, din care am vădut că autorul este repausatul compozitor slav Cernitzky. Cu bucurie ne luarăm bilete „Sedallo prizemi” și „vecerni” adecă seara ne duserăm la reprezentație.

Foyerul cel mare și interiorul teatrului este elegant și spațios. În teatru lume multă, încât nici un loc n'a ramas gol. Reprezentația, de și n'a fost la nivelul operei din Drezda, a reușit foarte bine și a stérnit multe aplause. Compozitorul Cernitzky, care a murit tiner, înainte de 2—3 ani, s'a inspirat mult din musica populară slavă, care e duioasă și plină de simțire. Ascultându-i compoziția, mi-am adus aminte de Porumbescu al nostru, care a murit tiner, fără să fi putut devini ceea ce talentul seu îl îndreptăția să fie, creatorul operei române.

Între acte am ascultat din adins conversația în giur de noi și prin loge. E bine, n'am audiat altă limbă decât cea boemă. Damele, care nu prea imi păreau frumoase, audindu-le conversând în limba lor, par că delectau mai grațioase...

A doua zi plecarăm prin Brünn, la Viena și de-acolo — acasă.

IOSIF VULCAN.

Ilustrațiunile noastre.

Georgie I regele Greciei. Întemplările de la Creta, unde grecii s'au sculat în potruva turcilor și unde regele Greciei a trimis pe al doile născut fiu al seu, cu o flotă, pentru apărarea grecilor, au atras luarea aminte a lumii întregi. Găsim dar privilegiul potrivit să punem în numărul acesta al foii noastre portretul regelui Georgie înteiul al Greciei. El s'a născut la 24 decembrie 1845 și a stărut mult pentru înălțarea Greciei. Soția sa, regina Olga Constantinovna, s'a născut la 22 august 1851. Au doi fii: moștenitorul Constantin și principele Georgie.

Cura Knelp iarna. Renumitul preot bavarez Sebastian Kneip a atras prin metoda seu nouă de a vindeca o mulțime de oameni din toată lumea. Orașelul Wörishofen aproape de München a ajuns a fi cunoscut pe tot rotogolul pământului. Francezi, englezi, spanioli, italieni, germani, europeni și americani peregrinează acolo, sperând să se lecuiească. Cura lui e foarte simplă, nu întrebunțează decât apă rece și plimbarea desculț. Plimbarea aceasta vara se face ușor, căci iarba și țirfa e curățită; dar iarna e mai greu. Cu toate acestea, precum arată și ilustrațiunea noastră, se face și iarna, ba unul a intrat chiar în apă. De sigur toți s'au

obiecinuit încă de toamnă și astfel trupul li s'a deprins cu frigul.

Fericirea mamei. Ilustrațiunea aceasta n'are trebuință de nici o explicație. Cine nu știe ce este fericirea mamei?! Priviți ilustrațiunea și veți înțelege n- mai decât.

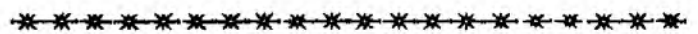

T E A T R U .

Societatea pentru fond de teatru român la Orăștie. Comitetul societății s'a adresat dlui dr. Ioan Mișu, unul din fruntașii români din Orăștie, exprimându-și dorința d'a ține viitoarea sa adunare generală în Orăștie, unde societatea aceasta încă nu s'a întrunit. Dl Mișu, precum cetim în „Revista Orăștiei”, a convocat inteligența română de acolo la o convătuire și idea, scrie numita foaie, a fost, firește, cu bucurie primită. S'a constituit îndată și comitetul care să îngrijească de arangierea celor de trebuință pentru adunare, și anume președinte dr. I. Mișu, vicepreș. dr. A. Muntean și dr. S. Moldovan, secretar I. Moja. Iar membri în comitet: dr. St. Erdélyi, A. P. Barcian, dr. Romul Dobo, I. Lăzăroiu, L. Bercian, P. Belei, I. Branga, S. Corvin, C. Baicu, R. Nicoară, G. Baci, S. Vlad, I. Vulcu, Remus Dobo, I. David. Societatea va fi invitată, după propunerea ce se va face, să-și țină adunarea în ziua de Rusalii, urmând adunării și oare-cari festivități, banchet, teatru, petrecere cu joc, excursii etc.

Teatrul Național din București. „Ultranda”, dramă într'un act de Carmen Sylva, s'a jucat cu mare succes. Regina Elisabeta, dimpreună cu principele Ferdinand, principesa Maria, marele duce Ernest și marea ducesă Victoria, au asistat cu mare suită. Dșoara Agatha Bărsescu a fost foarte viu aplaudată. După sfârșitul piesei, orchestra intonă imnul regal; toată sala se ridică în picioare și toate privirile se îndreptară spre logia regală, pe când aplausele furtunoase nu mai voiau să înceteze. Regina foarte emoționată, mulțumi din cap, apoi se retrase în fundul logei. După aceea a primit în logia sa pe dșoara Bărsescu, felicitându-o călduros. Aflăm că regina a dat dșoarei Bărsescu o frumoasă brațară împodobită cu briliante și 5.500 lei pentru cheltuelile sale. — *Director general*, în locul dlui Cantacuzino dimisionat, se țice că va fi numit dl D. C. Ollanescu (Ascanio).

Concerte și reprezentații teatrale. *La Vistea-dejos* s'a dat în duminica trecută concert și reprezentație teatrală, jucându-se comedia „Peatra din casă” de V. Alexandri. — *La Născnd* societatea de lectură a școlărilor de la gimnasiu va da astăzi sâmbătă la 6 martie n. o serată literară.

G E N O U ?

Hymen. Dl Virgil Onițiu, director al gimnasiului român gr. or. din Brașov și vicepreședinte al Societății pentru fond de teatru român, marți la 2 martie n. ș-a serbat cununia cu dșoara Victoria M. Branșce în Brașov. — Dl I. Boteanu, locotenent de infanterie în armata română, s'a cununat cu dșoara Lucia Laurian, fiica dlui A. D. Laurian, directorul diarului „Constituțional” din București. — Dl Eugen cav. de Zotta, practicant i. r. de concept la direcția poștelor și telegrafelor în Cernăuți, la 7 martie n. se va cunună cu dșoara Aglaia Piotrovski, fiica dlui Ioan Piotrovski,

paroc ort. in Budeniț, Bucovina. — *Di Ioan Frățilă*, proprietar in Agriș, comitatul Arad, s'a logodit cu dsoara Marta Barna in Covasinț. — *Di Ioan Cosma*, învățător in Bohani, s'a fidanțat cu dsoara Alexandra Tuca in Buteni. — *Di Remus Aghicriu*, învățător de stat in Racovița, s'a cununat cu dsoara Valeria Darie in Rechițova. — *Di Ioan Trușaf*, absolvent de teologie și dsoara Emilia Sabo, s'au cununat in 4 martie la Urmeniș. — *Di Stefan Gherga*, ales învățător definitiv in Topolovețul-mare, comitatul Timișului, s'a cununat cu dsoara Elena Micu, fiica preotului Vincențiu Micu din Spata, comitatul Carașului. — *Di Alimpu Coste*, absolvent de teologie, s'a cununat cu dsoara Aurelia Filip in Bodon. — *Di Ioan Schiop*, absolvent de teologie și învățător in Crizbav, s'a cununat cu dsoara Hortensia Popovici in Țintari. — *Di A. I. Ciopola*, negustor in Bacifaleu, s'a cununat cu dsoara Eufrosina St. T. Muntean in Turcheș. — *Di Nicolae Bihoiu*, ales preot in Bozovici, s'a cununat cu dsoara Paluchnia Bersan in Bania. — *Di Victor Brote*, silvicultor in România, s'a cununat cu dsoara Dora Dancăș in Reșinari.

Solri personale. *Di Angelo de Gubernatis*, învățatul italian, a sosit la București, unde i s'au făcut mari ovațiuni și va ține câteva conferințe. — *Di Teodor Burada*, făcând explorațiuni științifice intr'un orașel din Galiția, a fost arestat; dar la intervențiunea preotului O. Vorobchievici, după 24 de ore, i s'a redat libertatea. — *Di Arseniu Vlaicu*, profesor, este ales și întărit director la școalele comerciale ortodoxe-române din Brașov.

A treia serată dansantă la Curtea din Bucureșol s'a dat joi la 13/25 februarie. Au fost invitați peste 700 de persoane. Regele și regina, împreună cu marele duce Ernest de Hessa și Rhin, marea ducesă Victoria, precum și principele și principesa României, au intrat in sala cea mare la orele 10 și puțin după aceea a început dansul, la care au luat parte și principele Ferdinand și principesa Maria. La orele 2 și jumătate regele și regina s'au retras in apartamentele lor, iar principele Ferdinand, marele duce Ernest, marea ducesă Victoria și principesa Maria, au continuat dansul, improvizându-se un frumos cotilion, de mai mult de 100 persoane, care a durat până la orele 4 dimineața.

Principele Dimitrie Ghlea a murit. Ilustrul bărbat, care a bolit de mai multe luni și a cărui moarte o anunțarăm și noi din greșeală după alte diare, încă in luna lui decembrie, a încetat din viață la 15/27 februarie la București, in etate de 80 ani. Fiu al lui Grigorie Ghica voevod, repausatul a fost unul din fruntașii țării, care a purtat cele mai înalte funcțiuni; mai de multe ori a fost ministru și a murit ca președinte al senatului. Regele Carol a pus duminică pe coșciug o coroană de flori naturale. Înarmormentarea s'a făcut luni la 1 martie n. cu pompă măreață; actul funebru a fost oficiat de mitropolitul-primat, asistând și principele Ferdinand dimpreună cu principesa Maria. S'au rostit mai multe cuvântări.

Doctori noi. *Di Emil Pop* a fost promovat in Cluș la gradul de doctor in medicină. — *Di Victor Graur*, tot acolo, asemenea la gradul de doctor in medicină. — *Di Augustin Strache* a fost promovat la Cluș doctor in drept. — *Di George Iuliu Anca* a fost promovat de universitatea din Viena la gradul de doctor in științele medicale.

Balul din Lipova, dat de casina română de acolo, la 21 februarie, a intrunit lume multă. Au luat parte doamnele Popescu, Marienescu, Serb, Vuia, Hamsea, Crișan, Savici, Ciorogar, Brinda, Popa, Oprean, Halic, Giurgiu, Roșu, Cosma, Paulcescu etc. și domnișoarele Aurelia Serb, Aug. Tuducescu, Coșma, Roșescu, Popescu, Miloș, Cadar, Brinda, Vuia, Nereanț, Hodogin, Kiss și altele.

O nouă societate română in Bucovina. Am scris in anul trecut că la Cernăuți se înființează o nouă societate română culturală, „Clubul tinerimei române”. Acum aflăm, că guvernul a aprobat statutele societății noue, care se va constitui in curând. Scopul ei este deșteptarea, răspândirea și ajutorarea culturii naționale intre membrii societății.

Carneval. *Meseriașii români din Arad* arangează ați sâmbătă la 6 martie n. petrecere de carnaval in localul ospetăriei Kanya (Hotel Vass.) — *La Hateg* reuniunea română de cântări va da astăzi la 6 martie bal mascat. — *La Resița* reuniunea română de lectură ține ați sâmbătă la 6 martie n. bal in folosul fondului reuniunii.

Călindarul săptămânei.

Dumineca lăsatului de brânză. Ev. dela Matei, c. n, gl. 8, a inv. 8.

Ziua sept.	Călindarul vechiu	Călind. nou	Sorele.
Duminică 23	Păr. Policarp	7 Gotfried	6 21 533
Luni 24	† Afl. cap. S. Ioan Bot.	8 Toma	6 18 535
Marti 25	Păr. Tatasia	9 Filémon	6 15 538
Mercuri 26	Păr. Porfirie	10 Francisca	6 14 540
Joi 27	Păr. Procopie	11 40 Măcenici	6 11 542
Vineri 28	Păr. Vasilie	12 Constanta	6 9 544
Sâmbătă 1	Cuv. Eudochia	13 Ernest	6 7 544

Proprietar, redactor
IOSIF VULCAN. (Strada Principală 375 A.)

VICTORIA

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, SOCIETATE PE ACȚII.

Sediul: Arad, casa proprie, calea Archiducele Iosif nr. 2.

Intemeiată la 1887.

Capital de acții: fl. 300.000. Fond de rezervă fl. 100.000.

Depuneri fl. 1.000.000. Circulația anuală fl. 15.000.000.

Primește depuneri spre fructificate, după care solvește 5% interese fără privire la termenul de abțicere.

Dărea de venit după interese încă o solvește institutul separat.

După stărea cassei, depuneri până la fl. 1000 se restituiesc îndată la prezentarea libelului fără abțicere.

Depuneri se pot face și prin poștă și se efectuează momentan după sosirea comandi.

2-12 Direcțiunea institutului.